

Smient (*Mareca penelope*)¹⁶ A050

1. Status

Niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

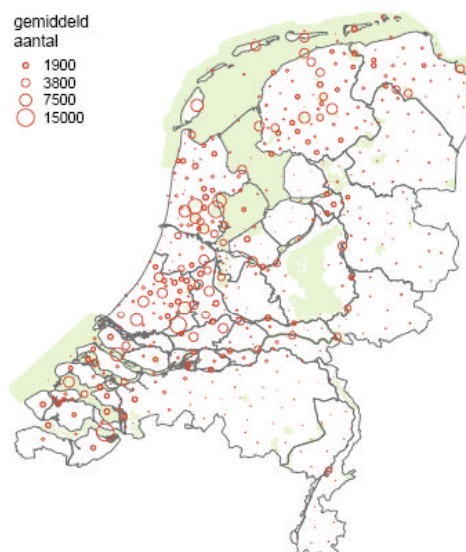
Beschrijving: De smient is een vrij kleine eendensoort die herkenbaar is aan een kastanjebruine kop met een goudgeel voorhoofd. In Nederland is de soort vooral in de winter aanwezig, maar kleine aantallen (hooguit enkele tientallen) broeden ook in Nederland. De wintervogels arriveren grotendeels in september en oktober, en zijn vooral afkomstig uit Scandinavië en Europees Rusland, in mindere mate ook van IJsland en de Britse Eilanden. De aantallen van de smient zijn in ons land het hoogst in de overwinteringsperiode van november t/m maart, in april zijn de meeste vogels weer vertrokken.

De smient is een grondeleend die niet duikt en als zodanig gebonden is aan ondiepten, oeverzones en aangrenzende landerijen. In het eerste deel van het overwinteringsseizoen bevindt zich een relatief groot deel van de populatie in de zoute gebieden: de aantallen 'pieken' daar een maand eerder dan in de zoete gebieden.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de smientenpopulatie in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' gunstig. De broedgebieden van de in de Europese Unie verblijvende smienten liggen in de boreale gebieden van Europa en West-Siberië. Bij de smient worden vijf populaties onderscheiden. De voor Nederland relevante NW-Europese winterpopulatie (broedvogels uit West-Siberië en Noord-Europa) wordt geschat op 1.500.000 vogels. Hiervan verblijft 71% in Nederland.

3. Bijdrage van gebieden

Huidige verspreiding en voorkomen binnen Nederland: De smient komt in de winter in heel laag Nederland talrijk voor, met de nadruk op Friesland, Noord- en Zuid-Holland en Zeeland. Een kwart tot eenderde foerageert in zoute gebieden. De aantallen nemen toe vanaf september, zijn maximaal in december en in april zijn de meeste smienten weer verdwenen.

Verspreidingskaart smient

¹⁶ In *Waterbird Population Estimates – Third Edition* met de wetenschappelijke naam *Anas penelope*

Huidig voorkomen en Natura 2000: Gemiddeld over het jaar verblijft overdag naar schatting 48% van de smienten in ons land in de Vogelrichtlijngebieden. Voor een groot deel gaat het om op het water rustende vogels die 's nachts elders op graslanden foerageren, vaak buiten het Natura 2000 netwerk.

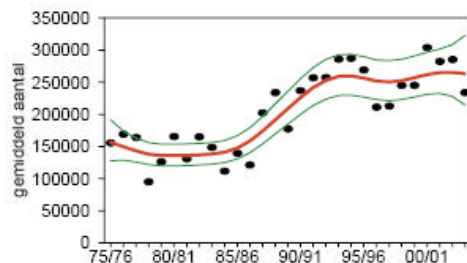
Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoens- gemiddelde 99/00-03/04	Gemiddeld seizoens- maximum 99/00-03/04
(001) Waddenzee	fs	33.100	
(122) Westerschelde & Saeftinghe	fs	16.600	
(073) Markermeer & IJmeer	s	15.600	
(093) Polder Zeevang	fs	12.400	
(118) Oosterschelde	fs	12.000	
(072) IJsselmeer	sf	10.300	
(109) Haringvliet	sf	8.900	
(038) Uiterwaarden IJssel	sf	8.300	
(104) Broekvelden, Vettenbr. & Pld. Stein	sf	7.500	
(089) Eilandspolder	sf	7.000	
(015) Van Oordt's Mersken	sf	6.400	
(092) Ilperveld, Varkensl., Oostz. & Twiske	sf	6.400	
(012) Sneekermeergebied	sf	5.900	
(090) Wormer- en Jisperveld & Kalverpld.	sf	5.800	
(077) Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	s	4.900	
(068) Uiterwaarden Waal	sf	4.700	
(115) Grevelingen	fs	4.500	
(119) Veerse Meer	fs	4.000	
(076) Veluwerandmeren	sf	3.500	
(112) Biesbosch	sf	3.300	
(095) Oostelijke Vechtplassen	sf	2.800	
(010) Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.	sf	2.700	
(013) Alde Feanen	sf	2.700	
(020) Zuidlaardermeergebied	sf	2.700	
(067) Gelderse Poort	sf	2.600	
(114) Krammer-Volkerak	sf	2.500	
(066) Uiterwaarden Neder-Rijn	sf	2.400	
(078) Oostvaardersplassen	sf	2.100	
(102) De Wilck	sf	2.100	
(014) Deelen	sf	1.700	
(008) Lauwersmeer	sf	1.600	
(127) Markiezaat	sf	1.600	
(009) Groote Wielen	sf	1.300	
(074) Zwarte Meer	s	1.300	
(011) Witte en Zwarte Brekken	sf	1.100	
(110) Oudeland van Strijen	fs	1.100	
(120) Zoommeer	sf	800	
(019) Leekstermeergebied	sf	640	
(036) Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	sf	570	
(111) Hollands Diep	sf	540	
(035) Wieden	sf	500	
(113) Voordelta	fs	380	

Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoens- gemiddelde 99/00-03/04	Gemiddeld seizoens- maximum 99/00-03/04
(106) Boezems Kinderdijk	sf		3.700
(103) Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	sf		3.500

Aantallen smienten in Natura 2000 gebieden

4. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: De maximale aantallen van de smient tijdens de midwintertelling zijn toegenomen van circa 100.000 in 1965-1970 naar 500.000 in 1970-1980 en 800.000 in 1985-1990. In een aantal gebieden, bijv. in de Zoute Delta en in delen van de zoete rijkswateren, is deze toenemende trend ook in de laatste tien jaar doorgezet. Afname is geconstateerd in delen van Friesland (Oude Venen, Sneekermeer). Op landelijk niveau is de populatie nu stabiel.

Aantalsontwikkeling smient

Recente ontwikkelingen: De Nederlandse populatie van de smient laat sinds 1981 (1981-2003) een matige toename zien. Over de meest recente periode 1995-2003 is de populatie stabiel.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
Het verspreidingsgebied van de smient is stabiel.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig
De populatie van de smient is stabiel.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig
De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de smient nemen niet wezenlijk af.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig
Het is niet te verwachten dat de omstandigheden wezenlijk zullen verslechteren.

Definitie gunstige staat van instandhouding: Behoud van de huidige situatie volstaat bij deze soort.

Oordeel: gunstig

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	gunstig	gunstig
Populatie	zeer ongunstig	gunstig
Leefgebied	gunstig	gunstig
Toekomst	gunstig	gunstig
Eendoordeel	zeer ongunstig	gunstig

5. Bronnen

- Davidson N.V. & Rothwell P. 1993. Human disturbance to waterfowl on estuaries: conservation and coastal management implications of current knowledge. Wader Study Group Bulletin 68 (Supplement): 97-105.
- Eggenhuizen T. 1996. Grazende vogels in Waterland. Opvang van ganzen, zwanen, Meerkoeten en Smienten. Rapport samenwerkingsverband Waterland, Purmerend.
- Madsen J. 1995. Impacts of disturbance on migratory waterfowl. Ibis 137: s67-s74.
- Madsen J. & Fox A.D. 1995. Impacts of hunting disturbance on waterbirds -a review. Wildl. Biol. 1: 193-207.
- Schreiber M. 2000. Windkraftanlagen als Störquellen für Gastvögel. In: Winkelbrandt A., Bless R., Herbert M., Kröger K., Merck T., Netz-Gerten B., Schiller J., Schubert S. & Schweppe-Kraft B. (eds), Empfehlungen des Bundesamtes für Naturschutz zu naturschutzverträglichen Windkraftanlagen. Bundesamt für Naturschutz, Bonn-Bad Godesberg.
- Winkelman J.E. 1989. Vogels en het windpark nabij Urk (NOP): aanvaringslachtoffers en verstoring van pleisterende eenden, ganzen en zwanen. RIN-rapport 89-15. RIN, Arnhem.